

(۲۰۰۶ - ۱۹۷۸)

تهیه و تدوین: علی دلاویز

جنبش اسلامی کردستان (حرکت اسلامی کردستان)^۱

بزوتنه‌توی ئیسلامی له کوردستانی عیراق (Bizutnawai Islami le Kurdistan/Iraq)

این گروه در سال ۱۹۸۰ توسط شیخ عثمان عبدالعزیز^۲ و چندی دیگر از ملاهای سنی که بخشی از «اتحادیه‌ی محققان مذهبی»^۳ و یک گروه غیر سیاسی تحت عنوان «اتحادیه‌ی ملایان اسلامی»^۴ بودند، به وجود آمد. حامیان اصلی این حزب مردم اطراف شهر حلبچه هستند. این منطقه توسط جنبش اسلامی کردستان کنترل می‌شود. این حزب مراکز و دفاتر اصلی خود را در این منطقه به وجود آورد و فعالیت‌های تبلیغی فراوانی را به منظور استحکام پایه‌های فکری و سازمانی خود انجام داد. جنبش اسلامی در پی پیاده کردن قوانین شرعی نبود. فعالیت‌های شیخ عثمان عبدالعزیز او را به عنوان یک مفتی در کردستان عراق ظاهر کرد. بسیاری از احزاب و سازمانهای اسلامی در کردستان عراق انشعاب و شاخه‌ای از جنبش اسلامی کردستان بوده‌اند.

این گروه در انتخابات داخلی کردستان عراق در سال ۱۹۹۲ توانست ۵/۱ درصد آراء را به دست آورد و سومین حزب پیروز در انتخابات بعد از حزب دمکرات کردستان عراق و اتحادیه‌ی میهنی کردستان شود. در سال ۱۹۹۳، اتحادیه‌ی میهنی کردستان کنترل مناطق اطراف حلبچه، تویله و بینجین را به این گروه واگذار کرد.

در سال ۱۹۹۸ عثمان عبدالعزیز همراه با تعدادی از طرفداران به سوی اربیل حرکت کرد. بعد از مرگ عثمان عبدالعزیز در سال ۱۹۹۹ رهبری حزب به برادرش ملا علی عبدالعزیز حلبچه‌ای^۵ (ساکن حلبچه) واگذار شد.

جنبش اسلامی در سال ۱۹۹۹ با یک گروه نظامی اسلامگرا تحت نام «جنبش النهضه»^۶ برای تشکیل «جنبش اتحاد اسلامی در کردستان»^۷ ادغام شد. اما نام اصلی جنبش بعد از یک انشعاب در سال ۲۰۰۱ انتخاب

1- The Islamic Movement of Kurdistan/Iraq (IMK)

2- Shaykh Uthman Abd-Aziz

3- Union of Religious Scholars

4- Yaketi Mamostayani Ayni Islami: این گروه در سالهای ۷۲-۱۹۷۰ تشکیل شد.

5- Ali Abd al-Aziz Halabji

6- Al-Nahdah Movement

7- The Islamic Unity Movement in Kurdistan

شد. این گروه یک نشریه‌ی دو هفته‌نامه‌ای تحت نام «جنبش اسلامی^۱» (بزوتنه‌وێی نیسلامی) به زبان کردی منتشر می‌کند.

در سپتامبر ۲۰۰۱ وقتی گروه اسلامی جدیدی تحت نام «انصار الاسلام» به وجود آمد که تعدادی از روستاهای نزدیک مرز ایران را به تصرف درآورده بود و برای نهادینه کردن رژیم استبدادی و افراطی تلاش می‌کرد، در این اثنا بود که جنگ سنگینی بین انصار الاسلام و اتحادیه‌ی میهنی کردستان شروع شد. در یک عملیات گروه انصار الاسلام به مبارزان اتحادیه‌ی میهنی نزدیک حلبچه حمله کرد و حدود دوازده نفر از آنها را به قتل رساند. جنگهای متناوبی بین اتحادیه‌ی میهنی کردستان با انصار الاسلام و دیگر گروههای اسلامی تا اواخر نوامبر - که منجر به ایجاد یک توافق میان آنها، انحلال انصار الاسلام و ایجاد آتش بس شد - وجود داشت.

جنبش اسلامی کردستان در سال ۲۰۰۵ دارای دو وزیر در حکومت تحت سلطه اتحادیه‌ی میهنی کردستان بود. این مشارکت آنها در حکومت به طور اصولی یک ائتلاف موقت دیکته شده در سیاست ملایم و عمل‌گرایانه را نمایان کرد. جنبش اسلامی کردستان پول و منابع مالی زیادی را از کشورهای عربی دریافت می‌کند و در بیشتر شهرهای کردستان از جمله سلیمانیه و اربیل دارای دفاتر می‌باشد.

جمعیت اسلامی کردستان عراق^۲

(کۆمەڵە ئیسلامی لێ کوردستانی عێراق): (Komele Islami le Kurdistan/Iraq)

جمعیت اسلامی کردستان به عنوان یک جنبش اسلامی در کردستان عراق ظهور کرد. این گروه انشعابی از «جنبش اتحاد اسلامی در کردستان» بود. این سازمان روش گروه «سنت و جماعه^۳» تأسیس شده به وسیله‌ی «علی باپیر^۴» در ماه مه ۲۰۰۱ را در پیش گرفت. باپیر از اعضای اولیه‌ی جنبش اسلامی کردستان (IMK) بود. این گروه با گروههای تروریستی مثل انصار الاسلام رابطه داشته است، اما در بیانیه‌ی ۱۱ اکتبر سال ۲۰۰۴ جمعیت اسلامی کردستان، هرگونه ارتباط با گروههای تروریستی را رد کرد. باپیر در مصاحبه‌ای در ژانویه ۲۰۰۳ بیان کرد: «سیاست ما این است با تمام گروههای اسلامی پیمان برادری و شراکت ببندیم. ما به دنبال روابط برادرانه با احزاب و سازمانهای اسلامی و شخصیتهای اسلامگرا و گروههایی هستیم که معتقد به یک سنت سلفی اسلامی بنیادی هستند. ما در جمعیت اسلامی کردستان معتقدیم که گروهها باید ذهن باز داشته باشند و در پی اخوت و برادری با تمام آنهایی باشند که در گفتار و عمل اسلامی هستند. اگر ما یک اشتباه را

1- Buzutnaway Islami

2- Islamic Group of Kurdistan/Iraq

3- Sunnah and Jamaa'h

4- Ali Bapir

بینیم، برای تصحیح آن از طریق دیالوگ و ایجاد یک جو برادرانه تلاش خواهیم کرد». این گروه با گروه‌های نظامی و اسلامگرای تندرو دارای روابط نزدیکی است. آنها در منطقه سوران^۱ در کردستان عراق چندین بار با نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق درگیر شده‌اند. آنها یک نشریه هفتگی به نام «جمعیت^۲» (کۆمەڵ) منتشر می‌کنند.

این گروه به ائتلاف کردها در انتخابات سراسری عراق در سال ۲۰۰۵ ملحق نشده و مستقل عمل نمود. این گروه حدود ۶۰۰۰۰ رأی (در حدود ۰/۷ درصد کل آراء) را به دست آورد. آنها دو کرسی پارلمان را در مجلس ملی عراق به دست آوردند. بعد از انتخابات این حزب برای ملحق شدن به ائتلاف کردها در کمیته‌ی پارلمانی ملی عراق موافقت کرد.

علی باپیر در تصویرهای تبلیغاتی

اتحاد اسلامی کردستان^۳

(یەكێتوی ئیسلامی كوردستان: *Yekitiya Islamiya Kurdistan*)

این حزب در ابتدا یک انجمن اخوت اسلامی بود. این حزب در کردستان در اصول مستقل عمل کرده است و در مسائل سیاسی کردستان موضع‌گیری داشته است. اتحاد اسلامی کردستان از کشورهای مختلف حوزه خلیج فارس حمایت‌هایی دریافت می‌کند.

این حزب در کنفرانس سال ۱۹۹۴ صلاح‌الدین محمد بهالدین^۴ متولد سال ۱۹۵۰ حلبچه را به عنوان دبیر کل انتخاب کرد. دیگر رهبران اتحاد اسلامی عادل نوری، علی محمد احمد، دندار نجمن الدوسکی، برهان‌الدین شروانی و عمر عبدالعزیز^۵ می‌باشند. این حزب برای استقرار یک دولت اسلامی در عراق تلاش

1- Soran

2- Komal

3- Kurdistan Islamic Union

4- Salaheddin Muhammad Bahaaeddin

5- Umar 'Abd al-Aziz, Burhan al-Din Sharwani Dendaar, Najmen al-Doski, Ali Muhammad Ahmad

می‌کند در حالیکه حقوق کردها را به رسمیت می‌شناسد. آنها فعالیت زیادی در میان دانش‌آموزان و دانشجویان دارند (طبق گزارشها آنها با به دست آوردن ۴۰ درصد آرای انتخاباتی دانشجویی در دانشگاه دهوک پیروز شدند).

شادی اعضای اتحاد اسلامی کردستان هنگام اعلام پیروزی در انتخابات دانشجویی

این حزب دارای یک اصول و قواعد سیاسی مشخصی است، آنها در اربیل دارای روابط حسنه‌ای با هر دو حزب دمکرات کردستان عراق و اتحادیه میهنی کردستان هستند. این حزب دارای نیروی نظامی نیست اما به طور وسیعی از طرف سازمانهای اسلامی عربستان سعودی حمایت مالی می‌شود. این گروه در ایجاد صندوق صدقه و نیکوکاری، ساخت مسجد و مدرسه و مراکز بهداشتی در مناطق روستایی فعالیت دارد. آنها یک نشریه هفتگی تحت نام «اتحاد»^۱ (یةکطرتوو) منتشر می‌کنند.

در طول انتخابات قانون‌گذاری عراق در دسامبر ۲۰۰۵ دفاتر و مراکز اتحاد اسلامی کردستان جایی بود برای اعتراض مدنی ۵۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰ نفری از مردم کردستان با شعار «پایدار باد ۷۳۰»^۲ که روی پارچه و دیوارها نوشته بودند. این اعتراضات واکنشی بود به بیرون آمدن اتحاد اسلامی کردستان از ائتلاف احزاب کردی در انتخابات. اتحاد اسلامی کردستان تا اندازه‌ای سیاستهای مبتنی بر عدم خشونت را در پیش گرفته است. آنها از جامعه اسلامی کردستان^۳ که خدماتی برای افراد فقیر ارائه می‌کرد، حمایت می‌کردند.

این حزب در نوامبر سال ۲۰۰۵ تصمیم گرفت از دیگر احزاب کردی که در ۱۵ دسامبر با آنها در انتخابات نمایندگی مجلس ملی عراق ائتلاف کرده بود، جدا شود. در انتخابات ژانویه ۲۰۰۵، حزب اتحاد اسلامی کردستان بخشی از ائتلاف وسیع احزاب کردی بود. در این زمان تصمیم گرفت به صورت مستقل با دستور کار

1- Yekgirtu

2- شماره ۷۳۰ شماره‌ی برکه‌های رأی بود که ائتلاف دو حزب عمده‌ی کردستان عراق (حزب دمکرات کردستان و اتحادیه‌ی میهنی کردستان) همراه با اتحاد اسلامی را مشخص می‌کرد.

3- Islamic Kurdish League

«اصلاح و خدمات» وارد میدان شود. آن با این کار نشان دادند که کثرت‌گرایی در کردستان عملی نشده است. اتحاد اسلامی کردستان در کمیته‌های پارلمان ملی کردستان ادعا کرد که از حقوق کردها و دستاوردهای قانونی آنها در پارلمان عراق دفاع خواهند کرد. این حزب در انتخابات دسامبر ۲۰۰۵ با ۱/۳ درصد کل آراء توانست ۵ کرسی پارلمان را از میان ۲۷۵ کرسی به دست آورد.

صلاح‌الدین محمد بهال‌الدین

انصار الاسلام^۱

نائب‌انصار و نایب‌انصار

انصار الاسلام یک گروه اسلام‌گرای سنی کردی است که یک اسلام بین‌المللی افراطی را ترویج می‌کند. با شروع هجوم همه‌جانبه به عراق در سال ۲۰۰۳ این گروه کنترلش را بر دوازده روستا در مناطق شمالی عراق واقع در مرز ایران و عراق از دست داد. آنها از تدابیر جنگی مثل بمب‌گذاری انتحاری در تضاد و دشمنی با اتحادیه میهنی کردستان و دیگر گروه‌های کردی استفاده می‌کردند.

انصار الاسلام در دسامبر ۲۰۰۱ با ادغام گروه جند الاسلام^۲ (سربازان اسلام) به رهبری ابو عبدالله الشفیع^۳ و گروهی انشقاقی از جنبش اسلامی کردستان (IMK) به رهبری ملا کریکار^۴ شکل گرفت. هر دو رهبر معتقدند

1- Ansar al-Islam

2- Jund al-Islam

3- Abu Abdallah al-Shafi'i

4- Mullah Krekar: نام اصلی کریکار «نجم‌الدین فرج احمد» متولد ۱۹۵۶ در کردستان عراق است. او در سال ۱۹۹۱ به عنوان پناهنده به کشور نروژ آمد، همسر و چهار فرزندش تبعه نروژ هستند اما خودش تابعیت آنجا را ندارد. کریکار رهبر اصلی گروه نظامی و اسلام‌گرای انصار الاسلام است. او به چندین عملیات بمب‌گذاری متهم شده است و مدتی تحت تعقیب اتهام تروریستی توسط کشورهای غربی بود. حاکمان محلی در کردستان عراق چندین بار تقاضا نموده‌اند که ملا کریکار به اتهام بمب‌گذاری و ترورهای انصار الاسلام باید به کردستان برگردانده و محاکمه شود. در این صورت مجازات مرگ در انتظار او بود. او در سپتامبر سال ۲۰۰۲ در فرودگاه آمستردام در هلند دستگیر و تحویل مقامات قضایی غرب داده شد. کشورهای غربی - به علت ترس از مجازات مرگ - از بازگرداندن او خودداری کرده‌اند چون طبق قوانین نروژ اخراج افرادی که خطر شکنجه و مرگ آنها را تهدید می‌کند غیر قانونی است.

در جنگ افغانستان خدمت کرده‌اند. کریکار در حالیکه مخالف توافق جنبش اسلامی کردستان و اتحادیه‌ی میهنی کردستان به عنوان حزب مسلط آن منطقه بود، به عنوان رهبر گروه ادغامی انصار الاسلام انتخاب شد.

ملا کریکار

انصار الاسلام در تعدادی روستاها در طول مرز ایران مستقر شدند. آنها در آن روستاها قوانین خشن شرعی را به اجرا درآوردند، برای نمونه ابزارهای موسیقی را نابود کرده و خوانندگی را ممنوع ساختند و تنها مدرسه دخترانه منطقه توسط آنها نابود شد. یکی دیگر از کارهای آنها کندن عکس‌های تجاری زنان از روی کالاها مصرفی بود. آنها به زیارتگاه تعدادی از صوفیهای کاکه‌ای^۱ (یک گروه مذهبی کردی غیر اسلامی) بی احترامی کرده و آنجا را به یک مرکز تبلیغی تبدیل کردند.

انصار الاسلام به سرعت به خصومت و جنگ با پیشمرگه‌های اتحادیه میهنی کردستان وارد شد. آنها که همیشه در یک وضعیت جنگی با نیروهای اتحادیه میهنی بسربرده‌اند در یک حمله‌ی غافلگیرانه و وحشیانه ۵۳ نفر از پیشمرگه‌ها را قتل و عام کرده و سرهای آنها را از تن‌شان جدا نمودند. همچنین آنها تلاشهای زیادی را برای ترور رهبران و سیاستمداران اتحادیه میهنی انجام دادند. علاوه بر اینها، آنها به یک رشته بمب‌گذاری و تیراندازی برای ترور اعضای اتحادیه میهنی دست زدند.

انصار الاسلام حدود ۳۰۰ مرد جنگجو را در اختیار داشت که بیشتر آنها جنگجویان جنگ افغانستان بودند. کرد بودن یا عرب بودن برای آنها مهم نبود. بر اساس برخی گزارشها، انصار الاسلام با گروه القاعده در ارتباط بود و حتی زمینه‌ی ورود «ابو مصعب زرقاوی» و دیگر جنگجویان جنگ افغانستان را به عراق فراهم کرد.

طبق گزارش ایالات متحده، انصار الاسلام امکاناتی را برای تولید سموم از جمله سم «ricin» در اختیار داشتند. همچنین ایالات متحده مدعی است که انصار الاسلام با صدام حسین در ارتباط بوده است که در واقع ارتباط صدام حسین با القاعده را ثابت می‌کند. ملا کریکار این ادعا را رد نموده و دشمنی‌اش را با صدام حسین اعلام کرد. انصار الاسلام هیچ وقت از نیروهای بعثی و کردهای محلی، برای رابطه با صدام حسین استفاده نکرد.

زمانیکه هجوم همه جانبه‌ی ایالات متحده و همپیمانان در سال ۲۰۰۳ به عراق انجام گرفت، نیروهای ائتلاف با حملات هوایی از نیروهای اتحادیه‌ی میهنی برای حمله و محاصره‌ی نیروهای انصار الاسلام حمایت کردند. چند روز بعد از شروع جنگ علیه عراق در مارس ۲۰۰۳ نیروهای ایالات متحده چند موشک به سوی مقرهای نظامی این گروه شلیک کرد که تعداد زیادی از نیروی نظامی آنها و دیگر گروههای افراطی کشته شدند. گروه انصار الاسلام در ۲۲ مارس ۲۰۰۳، یک عملیات انتحاری را با ماشین بمب گذاری شده انجام داد که به مرگ روزنامه‌نگار استرالیایی پاول موران^۱ و محافظانش منجر شد.

در ۱ فوریه سال ۲۰۰۴ همزمان با مراسمی که توسط دو حزب عمده کردی (PDK و PUK) در اربیل پایتخت کردستان برگزار می‌شد^۲، یک بمب گذاری انتحاری انجام شد که در آن ۱۰۹ نفر کشته و بیش از ۲۰۰ نفر از اعضای دو حزب زخمی و مجروح شدند. ادعا شده که این حمله توسط گروه ناشناس «انصار السنه^۳» انجام گرفت و به گفته‌ی این گروه، حمایتی بود از «برادران ما در انصار الاسلام».

گروه انصار الاسلام مخالف دولت انتقالی عراق است. آنها دارای شبکه‌های وسیع مالی در کشورهای اروپایی هستند و از گروههای نظامی در عراق حمایت می‌کنند. بسیاری از اعضای این گروه در کشورهای مختلف اروپایی از جمله آلمان و سوئد توقیف شده‌اند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1- Paul Moran

2- مراسم عید قربان

3- Ansar al-Sunnah

تقسیم مناطق کردستان عراق به لحاظ مناطق تحت نفوذ احزاب و سازمانها (دهه ۱۹۹۰)

گروه انصار السنه^۱

جماعه أنصار السنه: (*Jamaa'h Ansar al- Sunnah*)

انصار السنه یک گروه نظامی اسلامگرای عراقی است که بر علیه اشغال عراق به رهبری ایالات متحده و حکومت موقت ایاد علاوی^۲ و ادامه‌ی حکومت جدید قانونی ابراهیم جعفری^۳ مبارزه می‌کند. این گروه در شمال و مرکز عراق مستقر است و شامل بعضی از کردها و عربهای سنی مذهب و متعصب و احتمالاً برخی از مبارزان خارجی است. این گروه رابطه‌ی نزدیک خود را با بازمانده‌های انصار الاسلام حفظ کرد. بعضی از اعضای این گروه همراه با سازمانهای اسلامگرای کردی قبل از حمله‌ی ایالات متحده به عراق، در کوههای نزدیک حلبچه در کردستان مستقر بودند.

مقامات رسمی معتقدند که این گروه در سال ۲۰۰۳ به عنوان یک سازمان حفاظتی برای جنگجویان اسلامگرا به وجود آمد که اعضای پیشین انصار الاسلام در مرکزیت آن قرار داشتند. این تاریخ (۲۰ دسامبر)

1- Jamaat Ansar al-Sunna or Group of the Protectors of the Sunna

2- Iyad Allawi

3- Ibrahim al-Jaafari

همزمان بود با اولین پیغام آزادی از بیان اظهار وجودشان. آنها ادعا می‌کردند در پی بیرون انداختن نیروهای اشغالگر به رهبری ایالات متحده از عراق هستند و به منظور استقرار تدریجی دولت اسلامی مبارزه می‌کنند. رهبر گروه، ابو عبدالله الحسن بن محمود^۱ بود، که به رابطه نزدیک و برادرانه با جنگجویان انصار الاسلام اعتقاد داشت.

انصار السنه برای داشتن روابط با سازمانهای اسلامگرای عمل‌گرا در عراق تلاش فراوانی می‌کرد از جمله آنها ابو مصعب الزرقاوی^۲ رهبر «جماعه التوحید و الجهاد»^۳ (همان القاعده عراق) بود. در اکتبر ۲۰۰۴ انصار السنه یک نوار ویدئویی روی شبکه اینترنت منتشر کرد که در حال سر بریدن یک راننده کامیون ترکیه‌ای بودند. در این نوار ویدئویی مشخص بود که آدم ربایان از گروه «التوحید و الجهاد» بودند. ایالات متحده و دولتهای انتقالی عراق از رابطه انصار السنه با القاعده گزارش داده‌اند.

به دنبال قیام همزمان سنی‌ها و شیعه‌ها در بهار و تابستان ۲۰۰۴ و متعاقب آن کاهش گشت‌زنی‌های نیروهای ایالات متحده و ایجاد مناطق ممنوعه در مناطق مثلث سنی نشین (فلوجه، رمادی و بعقوبه)، انصار السنه معتقد بود بخشی از اتحاد گروههای شورشی (همچون جیش محمد^۴ و التوحید و الجهاد) هستند که در حال حاضر کنترل شهرهای سنی نشین فلوجه، رمادی، سامرا و بعقوبه را در اختیار دارند (بعدها نیروهای ایالات متحده با حملات وسیع کنترل شهرهای بعقوبه، فلوجه و سامرا را از دست آنان خارج کرد. اگرچه نیروهای جنگجوی مخفی آنها هنوز در این شهرها حضور قدرتمندانه‌ای دارند).

جیش انصار السنه با چندین بمب‌گذاری انتحاری در عراق شناخته شد که شامل حملات چندی به دفاتر دو حزب سیاسی کرد بود (PDK و PUK). یکی از این حملات (۱ فوریه ۲۰۰۴) در اربیل منجر به کشته شدن ۱۰۹ نفر شد. این ضربه یکی از خونین‌بارترین حملاتی بود که توسط شورشیان از زمان آغاز جنگ انجام شده بود. آنها سی‌دی‌های متعددی منتشر کردند، در یکی از آنها بیانیه پایانی شش بمب‌گذار قبل از انجام عملیات را به نمایش گذاشت که سه نفر از آنها عراقی نبودند.

همچنین در ۳۱ ژانویه ۲۰۰۴ بروشورها و اسناد متعددی از آنها همراه با دوازده گروه شورشی دیگر در مثلث شهرهای سنی به دست آمد. جزئیات این اسناد نشان می‌داد که این گروه برای تصرف این شهرها بعد از خروج نیروهای ائتلاف طرحهایی را پیش‌بینی کرده‌اند.

این گروه همچنین در شهر موصل واقع در شمال عراق حضور دارند. ادعا می‌شود این گروه مسئول یک

1- Abu Abdullah al-Hassan bin Mahmoud

2- Abu Musab al-Zarqawi

3- Jama'at al-Tawhid wal-Jihad

4- Mohammad's Army

عملیات بمب گذاری انتحاری عمده در ۲۱ دسامبر ۲۰۰۴ نزدیک تجمع نیروهای ایالات متحده است که در آن ۱۴ سرباز امریکایی و ۴ غیر نظامی و ۴ سرباز عراقی کشته شدند. حمله کننده لباس نیروهای امنیتی عراق را بر تن داشت و بمب را زیر آن جاسازی کرده بود. نام بمب گذار ابو عمر الموصلی^۱ بود. انصار السنه یکی از سه گروه مسئول آدم ربایی خارجیان در عراق در سال ۲۰۰۴ بود. یکی از کارهای آنها به قتل رساندن و سر بریدن خبرنگاران بود. آنها در نوارهای ویدئویی تمام مردم آن مناطق را در صورت نافرمانی از آنها، به کشتن و فرستادن آنها به جهنم تهدید می کردند. در ۱۰ اکتبر سال ۲۰۰۵ اداره مهاجرت بریتانیا گروه انصار السنه و چهارده تن از گروههای تروریستی دیگر در بریتانیا را ممنوع کرد. در مصوبه شماره ۲۰۰۰ قانون تروریسم بریتانیا اعضای انصار السنه به ۱۰ سال زندان محکوم شدند.

این چهارده گروه که همگی آنها گروههای افراطی سنی هستند عبارتند از:

- گروه جنگجوی اسلامی لیبی (Libyan Islamic Fighting Group)
- گروه نظامی اسلامگرای مراکش (Moroccan Islamic Combatant Group) یا (Groupe Islamique Combattant Marocain)
- گروه انصار الاسلام
- گروه الاتحاد الاسلام (Al Ittihad Al Islamia)
- گروه اتحاد جهاد اسلامی (Islamic Jihad Union)
- گروه انصار السنه
- حزب اسلامی گلبدین (Gulbuddin Hezb-e Islami)
- گروه حرکت المجاهدین (Harakat ul-Mujahidin)
- جندالله (Jundallah)
- سپاه صحابه‌ی پاکستان (Sipah-e-Sahaba Pakistan)
- لشکر جنگوی پاکستان (Lashkar-e Jhangvi)
- گروه خادم اسلام (Khuddam u-Islam)
- گروه جماعه الفرقان (Jamaat ul Furquan)
- گروه حرکت الجهاد الاسلامی (Harakat ul Jihad ul Islami)
- گروه حرکت الاسلامی بنگلادش (Harakat ul Islami (Bangladesh))

گروه اسلامی فیلی‌های عراق^۱ طروئی نیسلائی فقیلییه‌کائی^۲ عیراق

دو گروه سیاسی کردهای فیلی (شیعه) عراق از گروه اتحادیه‌ی اسلامی کردهای فیلی انشعاب یافتند. هر دو گروه در انتخابات سراسری ۲۰۰۵ بخشی از «ائتلاف یکپارچه عراق^۳» به رهبری اعراب شیعه (به ویژه مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق به رهبری عبدالعزیز حکیم و حزب الدعوه) بودند. گروه اسلامی فیلی توسط مقداد البغدادی^۴ رهبری می‌شود.

حزب حماس اسلامی کرد^۵

حماسی نیسلائی کورد

این گروه در منطقه‌ی گرمیان^۱ (مناطق جنوبی کردستان عراق) ظاهر شد. حماس اسلامی کرد، انشعابی بود از جنبش اسلامی کردستان که در سال ۱۹۹۷ به وجود آمد. علت انشعاب آنها مخالفت بر ضد توافق میان جنبش اسلامی کردستان و اتحادیه‌ی میهنی کردستان بود. آنها مخالف مشارکت و توافق با هر حزب سیاسی غیر اسلامی بودند. در سال ۲۰۰۱ حماس اسلامی کردی با گروه توحید برای تشکیل جند الاسلام متحد شدند.

حزب الله انقلابی کرد^۶

حیزبولای شورشطیری کورد: (Hizbullahi Kurdi Shorishger)

حزب الله انقلابی کرد یک گروه انشعابی از حزب الله کرد و مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق است.

1- Islamic Fayli Grouping in Iraq or Iraqi Faily Islamic Gathering

2- فیلی‌ها (Feyli Kurds) گروهی از کردهای عراق هستند که در بغداد و استان دیاله عراق در شهرهای خانقین و مندلی ساکن هستند. کردهای فیلی به لهجه فیلی (یکی از لهجه‌های زبان کردی که در مناطق جنوبی به آن تکلم می‌شود) صحبت می‌کنند. منشاء کردهای فیلی به مهاجرت آنها از ایران در هزاره قبل از میلاد برمی‌گردد. آنها همیشه از طرف دولت صدام و نیروهای بعثی تحت آزار و شکنجه بودند. آنها در فعالیتهای سیاسی علیه حکومت دیکتاتوری بعثی شرکت داشته‌اند. بسیاری از آنها در احزاب ملی عراق مثل حزب کمونیست عراق و احزاب کردی مثل حزب دمکرات و اتحادیه‌ی میهنی عضو بوده‌اند. بسیاری از کردهای فیلی به مقامات بالای سازمانهایی چون حزب اسلامی الدعوه و سازمان عمل اسلامی رسیده‌اند. بسیاری از آنها در دفاع از حقوق فرهنگی و اجتماعی توسط حکومت‌های عراق شهید شده‌اند. به دلایلی بعضی از فیلی‌ها در حزب بعث در طول سالهای ۶۸-۱۹۶۳ عضو بوده‌اند که هیچ وقت حکومت صدام به آنها اعتماد نداشته است.

3- United Iraqi Alliance

4- Muqdad Al-Baghdadi

5- The Kurd Islamic Hamas

6- Germian

7- Kurdish Revolutionary Hezbollah

حزب الله انقلابی کرد در سال ۱۹۸۸ در کردستان عراق تحت رهبری ادهم بارزانی^۱ پسر عموی مسعود بارزانی به وجود آمد.

حزب الله کرد^۲

حزببولای کورد (Hizballahi Kurdi)

گروه حزب الله کرد یک سازمان اسلامی سنی افراطی است که در اواخر دهه ۱۹۸۰ در پاسخ به فشارهای حزب کارگران کردستان (PKK) بر ضد مسلمانان در جنوب شرقی ترکیه به وجود آمد. هدف حزب الله کرد استقرار دولت اسلامی مستقل است.

این گروه در ترکیه مستقر است و هیچ رابطه‌ای با حزب الله لبنان ندارد. اعضای آنها از سنی‌ها هستند، همچنین بعضی مقامات اداری ترک در این گروه عضو هستند. این گروه از طرف حزب الله ترکیه و دولت‌های عربی و ترکیه حمایت می‌شود. بعضی‌ها معتقدند که ارتش ترکیه این گروه را برای جنگ با جدایی‌طلبان کرد به وجود آورده است.

حزب الله کرد در کردستان ترکیه بعد از انقلاب ۱۹۷۹ ایران شکل گرفت. این گروه اسلامگرای کرد با تفکرات سنی‌گری به عنوان نیرویی مخالف حزب کارگران کردستان (PKK) مطرح شد. چنین امری هدف عالی دولت ترکیه در مخالفت با جنبش کردها در ترکیه بود. با این وجود شاید نام واقعی حزب الله کرد، حزب الله ترک^۳ باشد.

در اواسط دهه‌ی ۱۹۹۰ گروه حزب الله کرد فعالیت‌های خود را به منظور کشتن اعضای نظامی حزب کارگران کردستان و حملات انتحاری به مشروب‌فروشی‌ها و کاباره‌ها و دیگر مؤسسات و سازمانهای ضد اسلامی توسعه داد. رهبر پیشین حزب الله کرد حسین ولیگلو^۴ بود که در ۱۷ ژانویه سال ۲۰۰۰ به دست نیروهای امنیتی پلیس ترکیه در شهر استانبول کشته شد. بعدها در یک سری عملیات ضد تروریستی دولت ترکیه، حدود ۲۰۰۰ نفر از اعضای این گروه دستگیر شدند. در همان سال پلیس ۷۰ جسد از بازگاتان و روزنامه‌نگاران کرد و ترک را کشف کرد که بعدها معلوم شد حزب الله کرد آنها را شکنجه کرده و به طور وحشیانه‌ای به قتل رسانده بود. این گروه در سال ۲۰۰۱ منافع دولت ترکیه را آماج حملات خود قرار داد. آنها رئیس پلیس شهر دیاربکر را در یک عملیات مهم به قتل رساندند. طبق برخی گزارش‌های رسمی این گروه

-
- 1- Adham Barzani
 - 2- Kurdish Hezbollah
 - 3- Turkish Hezbollah
 - 4- Huseyin Velioglu

۱۷۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ عضو دارد.

حزب اسلامی کردستان^۱

ثارتی نیسلامی کوردستان: *(Partiya Islamiya Kurdistan)*

حزب اسلامی کردستان یک سازمان اسلامی سنی در کردستان ترکیه است. این حزب در سال ۱۹۷۹ به رهبری محمود صالح مصطفی^۲ به وجود آمد. هدف اصلی حزب اسلامی کردستان استقرار یک حکومت اسلامی است.

اعضای این حزب به عنوان یک مأموریت مقدس به این هدف می‌نگرند. اولین فعالیتهای این سازمان جلسات و اجتماعاتی برای تبلیغ ایدئولوژی اسلامی و ملی‌گرایی بود. بعدها اعضای حزب به این نتیجه رسیدند که برای استقرار یک دولت اسلامی نیاز به مسلح شدن و مبارزه مسلحانه است. استراتژی این حزب بیشتر مخلوق شرایط پرهرج و مرج ترکیه در استقرار نهادهای حکومتی و شروع شورشهای وسیع ملی کردها بود. آخرین استراتژی این حزب استقرار جمهوری اسلامی کردستان است.

سازمان انقلابی «خبات»^۳

(ریکخراوی شورشطیری خبات: *Xebat*)

خبات سازمانی اسلامگرا و ملی‌گرا مربوط به کردستان ایران است. بعد از پیروزی عظیم و تاریخی انقلاب مردم ایران بر ضد رژیم سلطنتی، و مطرح شدن راهکار مشارکت اقوام و مذاهب مختلف بستر مناسب برای شکل‌گیری سازمانهای سیاسی متعدد با عقاید مختلف بوجود آمد. در این شرایط گروهی از اکراد مذهبی، در ۲۷ اوت ۱۹۸۰ بعد از رایزنی‌ها و مشاخره‌های فراوان تصمیم گرفتند «سازمان اسلامی و ملی‌گرای خبات کردستان ایران» را تأسیس کنند.

مکتب قرآن

جریان مکتب قرآن در سال ۱۳۵۶ خورشیدی (برابر با ۱۹۷۸) با سخنرانی «احمد مفتی‌زاده» علیه بهائیت و ترویج بازگشت به اصل اسلام شکل گرفت. او فعالیت رسمی خود را با ایجاد کلاسهای قرآن و تدریس زبان

1- Islamic Party of Kurdistan

2- Muhammad Salih Mustafa

3- The Revolutionary Khabat Organization

4- خبات یک کلمه کردی به معنی «مبارزه» است.

کردی به طور آشکار اعلام نمود. این جریان در میان مردم کردستان به عنوان جریان مفتی زاده شناخته شده است.

مفتی زاده استراتژی جریان خود را بر اساس پرورش نیروهای توانا و تزکیه افراد به دور از هرگونه فعالیت - به ویژه بروز و نمود اجتماعی و سیاسی - بنا نهاد؟! با پیروزی انقلاب ایران، به گفته خود مفتی زاده به «حکم ثانویه» و جلوگیری از به بیراهه رفتن انقلاب با نیروهای نیمه پرورش یافته خود را به عرصه سیاست کشاند (البته ناخواسته و به حکم ضرورت!!). مفتی زاده و پیروانش در اواخر سال ۱۳۵۷ برای انسجام و نظم بخشیدن به این حرکت حزب «مساوات» را تشکیل دادند. ولی این حزب نوپا (به گفته خود مفتی زاده) برای پرهیز از تشکیلاتی شدن حرکت چند ماه بعد منحل اعلام شد.

جریان مکتب قرآن در بیشتر شهرهای کردستان، با مرکزیت سنندج و شخص احمد مفتی زاده در فضای آزاد بعد از انقلاب فعالیتهای سیاسی خود را ادامه داد. در ۲۲ خرداد ۱۳۵۸ کنفرانس خود مختاری کردستان را با حضور امنا و معتمدین شهرهای کردستان و بدون شرکت احزاب و گروههای سیاسی عمده کردستان ایران برگزار نمود. در این جلسه خواستهای شرکت کنندگان در کنفرانس (که اکثراً خواستههای مکتب قرآن بود) از حکومت مرکزی با نفی تجزیه طلبی در ۱۵ ماده تصویب شد. بعد از کنفرانس خودمختاری اختلاف بین احزاب عمده کردستان (که عمدتاً احزاب سکولار و با پیشینه طولانی تری بودند) و مکتب قرآن شدت گرفت. با تشدید برخوردهای نظامی بین حکومت مرکزی و احزاب سیاسی کردستان از یک طرف و احزاب کردستان با تشدید مکتب قرآن از طرف دیگر، بیشتر پیروان مفتی زاده همراه با شخص او از سنندج و دیگر شهرهای کردستان (به گفته خود مفتی زاده برای جلوگیری از جنگ برادر کشی) به طرف کرمانشاه و همدان کوچ (هجرت) کردند. آنها در کرمانشاه یک نیروی نظامی را با نام «پیشمرگه های مسلمان»^۱ برای دفاع از خود در اوایل تشکیل دادند. البته برخی دیگر در همان شهرهای کردستان که در کنترل احزاب کردستان بود بدون فعالیت چشمگیری ماندند!!

آنها به همراه علمای اهل تسنن به ویژه مولوی عبدالعزیز، مولوی عبدالمجید و سایر علمای اهل تسنن مناطق بلوچستان و ترکمن صحرای ایران شورای شمس (شورای اهل سنت ایران) را در کرمانشاه پایه گذاری کردند (که در واقع بیان خواسته های مناطق اهل سنت ایران از حکومت مرکزی بود).

احمد مفتی زاده تا سال ۱۳۶۱ فعالیتهای خود را در کرمانشاه با شورای شمس ادامه داد. یک سال بعد در سالگرد تشکیل شورای شمس دستگیر و زندانی شد و رسالت ثانویه او با دستگیر شدن او به پایان رسید.

1- این نیرو بعد از مدتی از طرف خود مفتی زاده به دلایلی منحل شد ولی این عنوان برای تشکیل یک نیروی نظامی دیگر به کار گرفته شد.

بعد از فوت مفتی‌زاده در سال ۱۳۷۱ اختلافات بین پیروان او در مکتب قرآن بر سر شیوه اداره آن بالا گرفت و در سال ۱۳۷۵ منجر به انشقاق و تقسیم آن به سه شاخه شد. (۱) شاخه مکتب قرآن با روش شورای مدیریت (با نظارت سعدی قریشی). (۲) مکتب قرآن کردستان با رهبری حسن امینی. (۳) گروهی دیگر که از هیچ‌کدام از این گروه‌ها پیروی نکردند و عملاً از فعالیتها کنار رفتند و با شیوه‌های اجتماعی و مدنی به تبلیغ اصول و استراتژی‌های احمد مفتی‌زاده مشغول شدند.

شاخه شورای مدیریتی مکتب قرآن طیف وسیع‌تری از پیروان را در بر گرفت. اصول این گروه بر اساس قرآن و سنت (البته درک مفتی‌زاده از قرآن و سنت) و گفته‌های احمد مفتی‌زاده در عدم بروز و نمود سیاسی و تأکید بر تزکیه افراد و شایستگی آنها برای رسیدن به پختگی کامل برای ادامه مسیر و ایجاد حکومت اسلامی پایه‌ریزی شده بود. وظیفه شورای مدیریت جهت دادن به فعالیتها در چارچوب تفکر مفتی‌زاده بود (البته با نظارت آقای قریشی که گویا مفتی‌زاده برای جلوگیری از به بیراهه رفتن حرکت اطلاعاتی را در اختیار ایشان به امانت سپرده بود). در این گروه هیأتی در هر شهرستان مسائل و مشکلات شرعی و فقهی مردم را حل می‌کند. هیأت افتا و قضا در سندج نقش مرکزی و مرجعیت هیأت‌های شهرستانها را برعهده دارد.

شاخه مکتب قرآن کردستان با رهبری حسن امینی خود را دنباله‌رو مفتی‌زاده می‌داند و افکار و نوشته‌های او را ملاک این حرکت می‌داند. آنها با اصلاح بعضی قیدوبندها و به روز کردن قوانین و ارائه راهکارهای نو براساس همان شورایی که مفتی‌زاده تعریف کرده بود به فعالیت خود ادامه دادند. آنها با در نظر گرفتن همان چارچوب فکری و سعی در کوتاه کردن دوره تزکیه و پرورش برای ایجاد حرکتی مدنی (در نهایت حکومتی اسلامی) فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی را از سر گرفتند. در این شاخه شورای مدیریت از افراد مکتب قرآن (افراد برجسته) در هر شهر انتخاب و شورای مدیریت کلی را انتخاب می‌کنند. وظیفه این شورای کلی اداره فعالیت‌های مکتب قرآن است (درست همانند گروه اول با این تفاوت که به نظارت معتقد نیستند و ناظر را با وجود شورای مرکزی بی‌معنی و مفهوم می‌دانند). همچنین این شورا هیأت افتا و قضا را به منظور پاسخگویی به مسائل شرعی و قضایی انتخاب می‌کند.